

יום הארגונומיה הישראלי לקידום הבטיחות בעבודה

מאת מיכאל לרר, M.Sc.

עורך מקצועי, המוסד לבטיחות ולגיהות

צילום: מיכאל לרר

הסטטיסטיקה בחו"ל מצביעה על כך שקרוב ל-40% מההיעדרויות ממקום העבודה קורות בשל פגיעות הקשורות לניטול.

ד"ר יוהנה גייגר. כ-40% מההיעדרויות מהעבודה קורות בשל פגיעות הקשורות לניטול

ד"ר רוז דקל, מנהל המכון הרפואי לבטיחות בדרכים במשרד הבריאות, ומומחה ברפואה תעסוקתית, אמר כי יש לנסות להנגיש את העבודה בארגונים השונים לעובדים בעלי צרכים מיוחדים, כדי שיוכלו להצטרף למעגל התעסוקה. לדבריו, היעדר התאמה ארגונומית במידה מספקת לעובדים אלה הוא הגורם לכך שהם מתקשים להצטרף אל

ארגונומיות של העובדים היא רבה וכוללת, בין השאר, צמצום ימי הפגיעה והקטנת הצורך בתחלופת עובדים שנפגעו. לדבריו, המוסד לבטיחות ולגיהות מבקש לקדם את נושא הארגונומיה במקומות העבודה באמצעות כמה מסלולים: שילוב נושא הארגונומיה בוועדות הבטיחות במקומות העבודה; קידום ארגונומיה משתפת במקומות עבודה; הכרה בנאמני בטיחות ארגונומיים ועוד. כמו כן, יש כוונה לקדם את נושא הארגונומיה באמצעות שיתופי פעולה עם גופים שונים במדינה, על ידי השתתפות בוועדות ציבוריות שונות.

ד"ר יוהנה גייגר, ארגונומית ארצית במוסד לבטיחות ולגיהות, סיפרה שברוב העולם קיימת תקינה בארגונומיה, שאינה מחייבת. בארה"ב הדגש הוא על הפצת קווים מנחים למגזרים שונים, כגון מספנות, תעשיית המזון ובתי חולים. על בסיס קווים מנחים אלו, במדינות שונות בעולם, הולך ומתפתח מערך של תקנות ארגונומיות מחייבות בעיקר בשני נושאים: בטיחות המטפל בהעברה והזזת מטופלים (SPH Safe Patient Handling), וניטול ידני - הפעלת כוח בהרמה, הורדה, דחיפה, משיכה וכד' - (Manual Material Handling) MMH. מטלות ניטול ידני קשורות לפגיעות שלד-שריר רבות, אמרה ד"ר גייגר.

"פגיעות שריר ושלד הקשורות לעבודה או לתנאי עבודה Work-Related Musculoskeletal Disorders WMSDs, הן סוגיה מרכזית בעולם התעסוקה ברחבי העולם. פגיעות אלו, בעיקר פגיעות גב, צוואר וגפיים עליונות, מתפתחות בהדרגה בעקבות חשיפה חוזרת ונשנית לעומסים המופעלים לאורך זמן על הגידים, השרירים ומבנים אחרים. בשונה מפגיעות בעקבות תאונות עבודה, הופעתן של פגיעות שריר-שלד הקשורות לעבודה היא הדרגתית. הדרגתיות ורב-גורמיות אלה מקשים לעתים קרובות על זיהוי פגיעות מצטברות, על הטיפול בהן ועל מניעתן".

(מתוך הספר "ארגונומיה פיזיקלית- עקרונות ויישום לקידום בריאות בתעסוקה", בעריכת ד"ר יוהנה גייגר, בהוצאת המוסד לבטיחות ולגיהות)

"על פי נתוני הביטוח הלאומי בעיות שלד-שריר הן מהבעיות הנפוצות ביותר בקרב אוכלוסיית העובדים בישראל", כך פתחה את דבריה אורנית רוז, מנכ"ל המוסד לבטיחות ולגיהות, בכנס שזם המוסד לרגל יום הארגונומיה הישראלי, ב-28 בפברואר. הכנס התקיים במרכז הלוגיסטי (מרלו"ג) של חברת שטראוס, באזור התעשייה של שהם.

רון וייזנגר, מנהל אגף הגיהות במוסד לבטיחות ולגיהות, אמר כי התועלת הישירה למשק בטיפול בבעיות

האוטומציה, אף עובד לא פוטר. כולם שולבו בחברה.

יקי אלעד, מנהל מרכז מידע ואינטרנט במוסד לביטוח ולגיהות, הציג את חשיבות מאגרי המידע והתייחסות למידע כאל כלי לקידום כל תחום.

גדעון מאור, ממונה בטיחות ארגוני בחברת שטראוס, אמר כי המטרה היא להוביל שינוי תודעתי ומעשי בתחום הארגונומיה וליצור שיפור באיכות החיים התעסוקתי, תוך מתן דגש לכבוד העובד והגברת המחויבות והמעורבות של העובדים והנהלה.

אולגה בורציני מנהלת בטיחות ואיכות סביבה במחלקת הלוגיסטיקה של

שטראוס, הציגה בסיור למשתתפי הכינוס במרל"ג פתרונות אוטומציה כגון מחסן אוטומטי ומכונה להיפוך מארזים על גבי משטח - חידושים שיישמה חברת שטראוס במחסן. ■

יקי אלעד. התייחסות למידע כאל כלי לקידום

ארגונומיות. הפרויקטים נועדו למנוע ניטול מטענים על ידי העובדים, באמצעות תחנות עבודה ממוכנות. בארבע השנים האחרונות, הוחלפו 350 עובדים על ידי מערכות ממוכנות, אך למרות הכנסת

מעגל העבודה, אף אם יכלו לתרום רבות. דקל הוסיף כי המדינה צריכה להשקיע מאמצים רבים יותר בשיקום תפקודי של עובדים ובעובדים בעלי צרכים מיוחדים המעוניינים להשתלב במעגל העבודה. לעתים, מספיקים תמיכה כספית לא גדולה וסיוע בידע בלבד כדי לעודד תעסוקת מוגבלים.

הקשר בין מוגבלות ללקות ולחוסר יכולת לתפקד איננו חד משמעי. יכולה להיות לקות גבוהה, כעיוורון, עם נכונות ויכולת תעסוקתית גבוהה. עם זאת, דקל הוסיף כי חשוב שתעסוקת מוגבלים לא תהיה בכל מחיר, כדי שלא תיעשה באופן לא בטוח.

ציון בלס, מנכ"ל שטראוס, אמר בכנס כי שטראוס מחויבת לשמירה על בטיחות העובדים והיא משקיעה כל שנה בין 7 ל-10 מיליון שקל בפרויקטים שמטרתם לשפר את הבטיחות וגם למנוע פגיעות